

REPUBLIKA HRVATSKA
HRVATSKI ZAVOD ZA
ZDRAVSTVENO OSIGURANJE
Direkcija

KLASA: UP/II-502-03/23-01/445
URBROJ: 338-01-06-05-23-04
Zagreb, 06. studenog 2023. godine

Direkcija Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje (OIB: 02958272670), kao drugostupanjsko tijelo, rješavajući o žalbi poslodavca EKOLOŠKI CENTAR d.o.o. (OIB: 20682358696) iz Vukovara, Parobrodarska 5, zastupanog po opunomoćeniku Petru Vukasoviću, odvjetniku u Osijeku, Županijska 3, protiv rješenja Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje, Regionalnog ureda Osijek, Područne službe Vinkovci, KLASA: UP/I-502-03/21-02/296, URBROJ: 338-16-02-23-13 od 31. ožujka 2023. godine, u predmetu priznavanja prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja s osnova ozljede na radu za osiguranika Miju Benjaka (OIB: 13626945411) iz Marinaca, Vladimira Nazora 49, na osnovi članka 124. i 125. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju ("Narodne novine", broj 80/13., 137/13., 98/19., 33/23.) donosi sljedeće

RJEŠENJE

Odbija se žalba poslodavca EKOLOŠKI CENTAR d.o.o., Vukovar i potvrđuje se rješenje Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje, Regionalnog ureda Osijek, Područne službe Vinkovci, KLASA: UP/I-502-03/21-02/296, URBROJ: 338-16-02-23-13 od 31. ožujka 2023. godine.

Obrazloženje

Pobijanim prvostupanjskim rješenjem, donesenim u ponovnom postupku, osiguraniku Miji Benjaku, u vrijeme štetnog događaja zaposlenom kod poslodavca EKOLOŠKI CENTAR d.o.o., Vukovar, vezano za događaj 12. srpnja 2021. godine, dijagnoze izražene šiframa prema MKB-10 klasifikaciji: S80.0 i S82.0 priznaju se ozljedom na radu te se osiguraniku priznaju prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja za slučaj ozljede na radu osnovom istih.

Nezadovoljan takvim rješenjem poslodavac (ovdje žalitelj), putem opunomoćenika, odvjetnika Petra Vukasovića, podnosi žalbu zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja te pogrešne primjene materijalnog prava. U bitnome navodi kako obrazloženje pobijanog akta nije izrađeno sukladno odredbi članka 98. Zakona o općem upravnom postupku te kako je u provedbi prvostupanjskog postupka povrijeđeno načelo zakonitosti i materijalne istine. To stoga što na usmenu raspravu održanu dana 15.11.2022. godine nije pozvan rukovoditelj Goran Jelić niti očevidac Slobodan Đurić, kako bi se na temelju njihovog saslušanja nedvojbeno utvrdilo kako je došlo do ozljede osiguranika, već se umjesto toga pobijani akt temelji na ranijim iskazima navedenih osoba danih tijekom rasprave 31.03.2022. godine. Budući je ranije prvostupanjsko rješenje koje je bilo temeljeno na tim iskazima u međuvremenu poništeno, to nije osnovano pozivati se na iste iskaze u ponovljenom postupku. Također da prvostupanjsko tijelo nije postupilo sukladno uputi sadržanoj u odluci drugostupanjskog tijela, u smislu da nije nedvojbeno utvrdilo o kakvoj se skeli uopće radi (s aluminijskim ili s drvenim podnicama), a o čemu postoje kontradiktorni navodi Gorana Jelića, Slobodana Đurića i Mije Benjaka. Ističe kako zapisnik s usmene rasprave od 15.11.2022. godine nije ispravno sastavljen, budući da iskaz opunomoćenika poslodavca nije unesen u cijelosti, već djelomično, pa da je tako izostavljen dio gdje opunomoćenik naglašava da se poslodavac može osloboditi odgovornosti za štetu koja nastane zbog više sile, odnosno namjere ili krajnje nepažnje radnika ili treće osobe, a na koje poslodavac nije mogao utjecati niti je njihove posljedice mogao izbjeći, unatoč provedenoj zaštiti na radu. Upravo propust osiguranika da ima karakter krajnje nepažnje. Nadalje, pri donošenju odluke da

kao grupovođa postupao samovoljno, bez savjetovanja s rukovoditeljem te da je s trebao montirati u skladu s pravilima struke i Zakona o zaštiti na radu, a ne prema vlastitoj improvizaciji. Uz to da je pri ponovnom odlučivanju zanemarena pisana Izjava Slobodana Đurića od 13.07.2021. godine i Kushtrima Feratija, iz kojih je razvidno da je predmetna skela montirana po nalogu osiguranika kao poslovođe. Ukazuje na kontradiktornost u navodima Slobodana Đurića od 11.03.2022. godine i Mije Benjaka od 15.11.2022. godine, na okolnost ispravnosti montirane skele, a koji iskazi nisu sučeljeni, već je prvostupanjsko tijelo poklonilo vjeru osiguraniku. Poslodavac da je dokazao ispravnost predmetne skele dostavom u spis Izjave o sukladnosti uvozne opreme br. 17-DD-0143, koji dokaz nije adekvatno cijenjen pri donošenju pobijane odluke. Isto tako da u obzir nije uzeta ni odredba članka 68. stavak 2. Zakona o zaštiti na radu prema kojoj je radnik obavezan poslove obavljati s dužnom pažnjom tako što pravilno koristi sredstva rada, posao obavlja u skladu s pravilima zaštite na radu, pravilima struke i pisanim uputama poslodavca. Oспорava zaključak prvostupanjskog tijela da bi neposredni uzrok ozljeđivanju bilo pucanje daske podnice, već da je tome uzrok skrivljeno postupanje osiguranika, koji je samoinicijativno postavio skelu na neispravan način tako što su se mostovi tek minimalno oslanjali na radnu platformu. U odnosu na članak 25. stavak 2. Zakona o zaštiti na radu i mogućnost oslobađanja poslodavca od odgovornosti za nastalu ozljedu na radu, poziva se na odluke Vrhovnog suda RH, Revr 518/2007-2 od 26.09.2007. godine, Revr 178/07-2 od 28.03.2007. godine i Revr 115/2007-2 od 08.04.2008. godine. Slijedom navedenog, predlaže usvojiti žalbu, poništiti pobijanu odluku i vratiti predmet na ponovno prvostupanjsko rješavanje odnosno preinačiti osporenu odluku na način da se osiguraniku ne prizna ozljeda na radu.

Direkcija Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje (u daljnjem tekstu: Zavod), kao drugostupanjsko tijelo, rješavajući o žalbi, razmotrila je dokaze priložene spisu, žalbene navode kao i pobijano rješenje.

Žalba je pravodobna, dopuštena i izjavljena od ovlaštene osobe.
Žalba nije osnovana.

Prema odredbi članka 17. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju („Narodne novine“, broj 80/13., 137/13., 98/19., 33/23. - u daljnjem tekstu: Zakon), prava iz obveznoga zdravstvenog osiguranja, uključujući i prava za slučaj ozljede na radu i profesionalne bolesti, prema istom Zakonu obuhvaćaju: 1. pravo na zdravstvenu zaštitu, 2. pravo na novčane naknade.

Prema odredbi članka 66. Zakona ozljedom na radu prema Zakonu smatra se:

1. ozljeda izazvana neposrednim i kratkotrajnim mehaničkim, fizikalnim ili kemijskim djelovanjem te ozljeda prouzročena naglim promjenama položaja tijela, iznenadnim opterećenjem tijela ili drugim promjenama fiziološkog stanja organizma, ako je uzročno vezana uz obavljanje poslova, odnosno djelatnosti na osnovi koje je ozljeđena osoba osigurana u obveznom zdravstvenom osiguranju, kao i ozljeda nastala tijekom obveznoga kondicijskog treninga vezanog uz održavanje psihofizičke spremnosti za obavljanje određenih poslova, sukladno posebnim propisima,

2. bolest koja je nastala izravno i isključivo kao posljedica nesretnog slučaja ili više sile za vrijeme rada, odnosno obavljanja djelatnosti ili u vezi s obavljanjem te djelatnosti na osnovi koje je osigurana osoba osigurana u obveznom zdravstvenom osiguranju,

3. ozljeda nastala na način iz točke 1. istog članka koju osigurana osoba zadobije na redovitom putu od stana do mjesta rada i obratno te na putu poduzetom radi stupanja na posao koji joj je osiguran, odnosno na posao na osnovi kojeg je osigurana u obveznom zdravstvenom osiguranju,

4. ozljeda, odnosno bolest iz točaka 1. i 2. istog članka koja nastane kod osigurane osobe u okolnostima iz članka 16. Zakona.

Prema odredbi članka 67. Zakona ozljedom na radu, u smislu istog Zakona, ne smatra se ozljeda, odnosno bolest do koje je došlo zbog:

1. skrivljenog, nesavjesnog ili neodgovornog ponašanja na radnome mjestu, odnosno pri obavljanju djelatnosti, kao i na redovitom putu od stana do mjesta rada i obrnuto (npr. tučnjava na radnom mjestu ili u vremenu dnevnog odmora, namjerno nanošenje povrede sebi ili drugome, obavljanje poslova pod utjecajem alkohola ili opojnih droga, upravljanje vozilom pod utjecajem alkohola ili opojnih droga i sl.),

2. aktivnosti koje nisu u vezi s obavljanjem radnih aktivnosti (npr. radni odmor koji nije korišten u propisano vrijeme, radni odmor koji nije korišten u cilju obnove psihofizičke i radne sposobnosti nužno potrebne za nastavak radnog procesa, fizičke aktivnosti koje nisu u vezi s radnim odnosom i sl.),

3. namjernog nanošenja ozljede od strane druge osobe izazvanog osobnim odnosom s osiguranom osobom koje se ne može dovesti u kontekst radno-pravne aktivnosti,

4. atake kronične bolesti,

5. urođene ili stečene predispozicije zdravstvenog stanja koje mogu imati za posljedicu bolest.

Člankom 127. Zakona propisano je da u postupcima o pravima iz obveznog zdravstvenog osiguranja sudjeluju liječnička povjerenstva Zavoda, koja provode stručno-medicinsko vještačenje o pravu osigurane osobe iz obveznoga zdravstvenog osiguranja te donose odluku u obliku nalaza, mišljenja i ocjene.

Pravilnikom o pravima, uvjetima i načinu ostvarivanja prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja u slučaju ozljede na radu i profesionalne bolesti ("Narodne novine", broj 75/14., 154/14., 79/15., 139/15., 105/16., 40/17., 66/17., 109/17., 132/17., 119/18., 41/19., 22/20., 39/20. i 2/22.; u daljnjem tekstu: Pravilnik), u skladu s odredbama Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju uređuju se prava i obveze iz obveznoga zdravstvenog osiguranja za slučaj ozljede na radu i profesionalne bolesti koje obuhvaćaju i mjere specifične zdravstvene zaštite radnika, postupak utvrđivanja i priznavanja ozljede na radu, odnosno profesionalne bolesti te postupak utvrđivanja i priznavanja druge/drugih bolesti kao posljedice već priznate ozljede na radu odnosno profesionalne bolesti osiguranih osoba, kao i opseg prava, uvjeti i način njihovog ostvarivanja.

Sukladno odredbi članka 10. Pravilnika osiguraniku za vrijeme privremene nesposobnosti za rad uzrokovane priznatom ozljedom na radu, odnosno profesionalnom bolešću pripada pravo na naknadu plaće u skladu s člankom 39. točkom 10. Zakona, ako je: 1. privremeno nesposoban za rad zbog priznate ozljede na radu, odnosno profesionalne bolesti, odnosno radi liječenja ili medicinskih ispitivanja vezanih uz priznatu ozljedu na radu odnosno profesionalnu bolest smješten u zdravstvenu ustanovu 2. privremeno nesposoban za rad zbog određenog liječenja ili medicinskog ispitivanja zbog priznate ozljede na radu, odnosno profesionalne bolesti koje se ne može obaviti izvan radnog vremena osiguranika 3. izoliran kao kliconoša, a što je posljedica priznate profesionalne bolesti. Pod privremenom nesposobnošću za rad u smislu ovog Pravilnika smatra se odsutnost s rada iz razloga navedenih u stavku 1. istog članka zbog kojih je osiguranik spriječen izvršavati svoju obvezu rada u skladu s ugovorom o radu, drugim ugovorom ili pojedinačnim aktom.

Prema odredbi članka 36. Pravilnika ozljeda na radu može se priznati osiguraniku iz članka 7. stavka 4. Zakona te osiguranoj osobi iz članka 16. Zakona kod kojih je došlo do ozljeđivanja, odnosno bolesti u smislu članka 66. Zakona.

Prema odredbi članka 37. Pravilnika ozljeda na radu neće se priznati osiguranoj osobi iz članka 36. Pravilnika u slučajevima iz članka 67. Zakona.

Sukladno odredbi članka 39. Pravilnika u postupku utvrđivanja i priznavanja ozljede ili bolesti za ozljedu na radu, odnosno profesionalnu bolest, nadležni regionalni ured Zavoda odnosno nadležna područna služba Zavoda postupat će u skladu s propisima o zaštiti na radu, drugim propisima, te odredbama Zakona i Pravilnika.

Prema odredbi članka 47. stavka 1. Pravilnika prijava o ozljedi na radu, odnosno profesionalnoj bolesti podnosi se:

- za slučaj ozljede na radu - u roku od 8 dana od dana nastanka ozljede na radu
- za profesionalnu bolest - u roku od 8 dana od dana kada je osigurana osoba primila ispravu zdravstvene ustanove, odnosno ordinacije doktora specijaliste medicine rada u privatnoj praksi uključenih u mrežu ugovornih subjekata medicine rada, kojom joj je dijagnosticirana profesionalna bolest. Prema stavku 2. istog članka, osigurana osoba za koju Zavodu nije podnesena prijava o ozljedi na radu, odnosno profesionalnoj bolesti u roku od tri godine od isteka rokova iz stavka 1. istog članka gubi pravo na pokretanje postupka utvrđivanja i priznavanja ozljede na radu, odnosno profesionalne bolesti od strane Zavoda.

Zakonom o zaštiti na radu („Narodne novine“ br. 71/14., 118/14., 154/14., 94/18., 96/18. - u daljnjem tekstu ZZR), u članku 1. stavku 1.-3. propisano je da se istim Zakonom uređuje sustav zaštite na radu u Republici Hrvatskoj, a osobito nacionalna politika i aktivnosti, opća načela prevencije i pravila zaštite na radu, obveze poslodavca, prava i obveze radnika i povjerenika radnika za zaštitu na radu, djelatnosti u vezi sa zaštitom na radu, nadzor i prekršajna odgovornost te se osniva Zavod za unapređivanje zaštite na radu i utvrđuje njegova djelatnost i upravljanje. Svrha istog Zakona je sustavno unapređivanje sigurnosti i zaštite zdravlja radnika i osoba na radu, sprječavanje ozljeda na radu, profesionalnih bolesti i drugih bolesti u vezi s radom. Radi unapređivanja sigurnosti i zaštite zdravlja na radu propisuju se opća načela sprječavanja rizika na radu i zaštite zdravlja, pravila za uklanjanje čimbenika rizika i postupci osposobljavanja radnika te postupci obavješćivanja i savjetovanja radnika i njihovih predstavnika s poslodavcima i njihovim ovlaštenicima.

Člankom 19. ZZR-a propisano je da je poslodavac odgovoran za organiziranje i provođenje zaštite na radu u svim dijelovima organizacije rada i u svim radnim postupcima. Stavkom 5. istog članka

je nadalje navedeno da na odgovornost poslodavca iz potonje opisanog stavka 1. is članka ne utječu propisane obveze radnika u području zaštite na radu.

Odredbom članka 25. stavak 1. ZZR-a propisano je da ozljeda na radu i profesionalna bolest koju je radnik pretrpio obavljajući poslove za poslodavca smatra se da potječe od rada i poslodavac za nju odgovara po načelu objektivne odgovornosti. Prema stavku 2., poslodavac može biti oslobođen odgovornosti ili se njegova odgovornost može umanjiti ako je šteta nastala zbog više sile, odnosno namjerom ili krajnjom nepažnjom radnika ili treće osobe, na koje poslodavac nije mogao utjecati niti je njihove posljedice mogao izbjeći, unatoč provedenoj zaštiti na radu.

Odredbom članka 27. stavak 1. ZZR-a propisano je da je poslodavac obavezan, na temelju procjene rizika, osposobiti radnika za rad na siguran način i to prije početka rada, kod promjena u radnom postupku, kod uvođenja nove radne opreme ili njezine promjene, kod uvođenja nove tehnologije, kod upućivanja radnika na novi posao, odnosno na novo mjesto rada i kod utvrđenog oštećenja zdravlja uzrokovanog opasnostima, štetnostima ili naporima na radu. Prema stavku 2. navedeno osposobljavanje podrazumijeva da će poslodavac radnika obavijestiti o svim činjenicama i okolnostima koje utječu ili bi mogle utjecati na sigurnost i zdravlje radnika (o organizaciji rada, rizicima i načinu izvođenja radnih postupaka i sl.), objasniti mu i osposobiti ga za praktičnu primjenu mjera zaštite na radu koje je dužan primjenjivati tijekom rada u skladu s procjenom rizika kojima je izložen na radu i u vezi s radom. Prema stavku 3., osposobljavanje iz stavaka 1. i 2. ovoga članka poslodavac je obavezan provesti u slučaju promjene, odnosno pojave novih rizika, neovisno o tome je li s tim u vezi već izmijenio ili dopunio procjenu rizika.

Prema članku 36. stavak 1. ZZR-a, poslodavac ne smije dopustiti obavljanje poslova s posebnim uvjetima rada radniku koji ne ispunjava uvjete propisane posebnim propisom iz stavka 6. ovoga članka, odnosno posebnim propisom za te poslove. Stavkom 6. određeno je da ministar nadležan za zdravstvo, uz suglasnost ministra, pravilnikom propisuje poslove s posebnim uvjetima rada i uvjete koje moraju ispunjavati radnici koji obavljaju te poslove.

Člankom 68. stavkom 1. ZZR-a propisano je da je radnik obavezan i odgovoran obavljati poslove dužnom pažnjom te pri tome voditi računa o svojoj sigurnosti i zaštiti zdravlja, kao i sigurnosti i zaštiti zdravlja ostalih radnika, koje mogu ugroziti njegovi postupci ili propusti na radu. Prema stavku 2., smatra se da radnik radi dužnom pažnjom kada poslove obavlja u skladu sa znanjima i vještinama koje je stekao tijekom osposobljavanja za rad na siguran način, te kada radi po uputama poslodavca, odnosno njegovog ovlaštenika, tako da:

1. prije početka rada pregleda mjesto rada te o uočenim nedostacima izvijesti poslodavca ili njegovog ovlaštenika
2. pravilno koristi sredstva rada
3. pravilno koristi propisanu osobnu zaštitnu opremu, koju je nakon korištenja obavezan vratiti na za to određeno mjesto
4. pravilno koristi i samovoljno ne isključuje, ne vrši preinake i ne uklanja zaštite na sredstvima rada
5. odmah obavijesti poslodavca, njegovog ovlaštenika, stručnjaka zaštite na radu ili povjerenika radnika za zaštitu na radu o svakoj situaciji koju smatra značajnim i izravnim rizikom za sigurnost i zdravlje, o nepostojanju ili nedostatku uputa za takvu situaciju, kao i o bilo kojem uočenom nedostatku u organiziranju i provedbi zaštite na radu
6. posao obavlja u skladu s pravilima zaštite na radu, pravilima struke te pisanim uputama poslodavca
7. prije odlaska s mjesta rada ostavi sredstva rada koja je koristio u takvom stanju da ne ugrožavaju ostale radnike ili sredstva rada
8. surađuje s poslodavcem, njegovim ovlaštenikom, stručnjakom zaštite na radu, specijalistom medicine rada i povjerenikom radnika za zaštitu na radu.

U konkretnom slučaju iz spisu priložene dokumentacije proizlazi sljedeće činjenično stanje.

Predmetni upravni postupak pokrenut je predajom prvostupanjskom tijelu dana 20. srpnja 2021. godine od strane žalitelja ispunjene Prijave o ozljedi na radu (Tiskanica OR) za ozljedu osiguranika, po zanimanju zidar, nastalu dana 12. srpnja 2021. godine tijekom redovitog rada na gradilištu u Šarengradu.

Prema prijavi, osiguranik je za potrebe postavljanja stropne podkonstrukcije koristio radnu platformu (skelu) visoku 2 metra s koje je, uslijed puknuća improviziranog „mosta“, pao i ozlijedio lijevo koljeno. Predmetnu skelu osiguranik je postavio samovoljno, vlastitom odlukom, bez konzultacija s

nadređenim radnikom na način da su, u svrhu mosta, između 4 segmenta skele postavljene podnice bez konstruktivnih elemenata (tzv. H elementi, spojnice, ukrute), 5 cm oslonjene na radnu platformu.

Opisano se dogodilo nakon 01:30 sati rada, s tim da je radno vrijeme osiguranika bilo od 08:00 do 16:00 sati. Kao uzrok ozljede u prijavi se navodi šifra 855 – izvođenje radne operacije na način protivan pravilima zaštite na radu. Interna istraga, policijski očevid ni inspekcijski nadzor nisu obavljeni, a kao očevidac upisan je Kushtrim Ferati.

Izabrani doktor opće/obiteljske medicine u izvješću, koje je sastavni dio prijave, navodi dijagnoze ozljede prema važećoj MKB-10 klasifikaciji: S80.0/ Contusio genus i S82.0/ Fractura multifragmentaris patellae lat sin.

Prijavi je priložena relevantna medicinska dokumentacija te potpisane izjave osiguranika i očevica (nedatirane) o okolnostima nastanka ozljede.

Kushtrim Ferati, u svojstvu očevica, navodi kako je u trenutku štetnog događaja, 12. srpnja 2021. godine oko 09:20 sati, bio u istoj prostoriji i vidio da su Slobodan Đurić i osiguranik s mosta skele montirali spuštenu strop te je u jednom trenutku začuo udarac i vidio da su imenovani radnici pali sa skele. Napominje da je predmetna skela montirana po nalogu poslovođe Mije Benjaka.

Osiguranik se pisano očitovao kako je dana 12. srpnja 2021. godine oko 09:00 sati na gradilištu Doma kulture u Šarengradu tijekom rada na skeli, pri visini od 2 m, pukla drvena podnica skele na kojoj je stajao Slobodan Đurić, a što je dovelo do urušavanja drugog povezanog dijela skele na kojem se nalazio osiguranik. Pri padu, ozlijedio je lijevu nogu i glavu. U dopuni izjave od 07. listopada 2021. godine pojašnjava kako su skelu svi postavljali, a u tim poslovima da je sudjelovao i poslovođa Goran Jelić, koji je cijelo vrijeme bio prisutan na gradilištu i koji ga je prevezao prvo u Dom zdravlja Ilok, pa u bolnicu Vukovar. Za to vrijeme skela s drvenim podnicama s koje je pao i koja nije imala atest rastavljena je i zamijenjena aluminijskom.

U spis je dostavljena i pisana izjava svjedoka Mladena Pejčića od 07. listopada 2021. godine, koji u bitnom navodi kako su uslijed pućanja podnice dvojica radnika pala sa fasadne skele, a prisutan da je bio šef gradilišta Goran Jelić. Zajedno s Jelićem prevezao je nesrećnog Benjaka do zdravstvene ustanove, a kad se vratio na gradilište fasadna skela bila je zamijenjena aluminijskom.

Postupajući po zaključku od 27. rujna 2021. godine, direktor društva EKOLOŠKI CENTAR d.o.o., Tihomir Kostić, kao predstavnik poslodavca, u podnesku od 07. listopada 2021. godine navodi da je osiguranik u trenutku ozljede radio uobičajeni posao za koji ima sklopljen ugovor o radu, koristeći pritom predviđena osobna zaštitna sredstva. U trenutku ozljede da je radio po vlastitoj odluci, samovoljno, bez savjetovanja s neposrednim rukovoditeljem Jelićem, protivno osnovnim pravilima zaštite na radu koje se odnose na neprimjenu tehničkih mjera nad sredstvima rada (čelična skela od 2 m), te tako prouzročio vlastitu i ozljedu kolege Đurića. Skela je trebala biti montirana sukladno pravilima struke i ZNR-u, a ne prema improvizaciji osiguranika o kojoj nije izvjestio nikoga od nadređenih. Osiguranik da je prethodno osposobljen za rad na siguran način, uključujući i za rad na visini, te posjeduje liječničku potvrdu radne sposobnosti.

U tijeku ispitnog postupka prvostupanjsko tijelo održalo je dana 11. ožujka 2022. godine usmenu raspravu na kojoj su saslušani osiguranik, neposredni rukovoditelj Goran Jelić te svjedoci Mladen Pejčić i Slobodan Đurić, o čemu je sastavljen zapisnik KLASA: UP/I-502-03/21-02/296, URBROJ: 338-16-02-22-11.

Tom prilikom osiguranik je iskazao kako je zaposlen na radnom mjestu zidara u sklopu čega obavlja sve poslove koji se rade u građevini. Skelu s koje je pao koristili su i na prethodnim gradilištima, a slagao ju je skupa sa svim ostalim radnicima koji su tog dana bili na gradilištu. Nalog za rad dao je poslovođa Jelić, koji je bio prisutan na gradilištu u vrijeme nesreće; on kontrolira rad, ima nacrt i pazi da je sve odrađeno po nacrtu. Ne zna imaju li povjerenika za zaštitu na radu. U trenutku kad je kolega Đurić na skeli krenuo prema osiguraniku, na sredini skele je pukla daska i obojica su pala na beton. U bolnici su mu stavili gips i otpušten je na kućnu njegu. Poslovođa Krunoslav Niemčić mu je rekao da je obavijestio inspekciju rada, ali da oni nisu izašli. Ujedno mu je Niemčić ponudio da potpiše izjavu u kojoj stoji da se poskliznuo na skeli, što je osiguranik odbio, a Đurić, koji je lakše ozlijeđen, da je to potpisao pa dobio povećanje satnice. Dodaje da je to bio prvi put da je radio s Jelićem i ga nitko nije upozorio na to da se mora s njim konzultirati. Ujedno da je Jelić bio u prostoriji i vidio skelu te nije ništa rekao.

U spis prilaže 4 fotografije s prikazom skele postavljene oko njegove kuće na vrijeme radova na krovu, za koju skelu osiguranik tvrdi je istovjetna onoj s koje je pao 12. srpnja 2021. godine u Šarengradu. Vidljivo je riječ o skeli s drvenim podnicama.

Goran Jelić, u svojstvu neposrednog rukovoditelja, na raspravi je iskazao da radi u društvu EKOLOŠKI CENTAR d.o.o. kao inženjer građevinarstva - voditelj projekta. Ne zna tko u firmi obavlja

poslove zaštite na radu. Osiguranik da je kao brigadir (hljekarhija poslovođa) bio njegova desna ruka na predmetnom gradilištu. Skela je imala sve potrebne elemente, no pri izgradnji iste osiguranik se nije s njim konzultirao, sastavio ju je samovoljno i pritom nije koristio sve H elemente. Stoji kod onog što piše u točki 36. Prijave o ozljedi na radu. Ozlijeđenome je pružio prvu pomoć i prevezao ga u zdravstvenu ustanovu, do ulaza u vukovarsku bolnicu te je otišao kući. Nije se više taj dan vraćao na gradilište, te je i ostale radnike telefonski poslao kući. Pretpostavlja da je predmetna skela maknuta i postavljena je druga, aluminijska. Uvidom u fotografije, ne može potvrditi radi li se o skeli poslodavca niti da li je skela na slikama postavljena po pravilima struke. Tijekom saslušanja Jelić se u dva navrata kontradiktorno izjašnjava na okolnost da li je vidio kako je skela bila sastavljena - isprva potvrdivši da ju je tog dana vidio složenu, a što kasnije opovrgava, navodeći da ju je vidio samo položenu, pripremljenu za slaganje, ne zna, bio je odsutan.

Svjedok Mladen Pejčić na raspravi dana 11. ožujka 2022. godine iskazuje da je u vrijeme štetnog događaja bio zaposlen u društvu EKOLOŠKI CENTAR d.o.o. kao pomoćni radnik u građevini te je dana 12. srpnja 2021. godine obavljao poslove u drugoj prostoriji, 7-8 m udaljen od osiguranika. Radnici da postupaju po uputama osiguranika, jer je on brigadir, dok je Jelić šef koji određuje poslove i vodi brigu o tome što će se raditi. Tog jutra je (Pejčić) zajedno s osiguranikom iz skladišta utovarivao tzv. Ringerovu skelu, uzeli su sve potrebne dijelove. Aluminijske skele nije bilo u skladištu. Skelu su montirali po svojim pravilima, ne baš po pravim pravilima i u nju su stavili sve što su imali, uključujući i H elemente, no podnice su dotrajale te su pukle i tako je došlo do ozljede. Zaštitna ograda (prečka) montira se na visinama preko 2 m. Istu skelu koristili su već nekoliko mjeseci i uvijek su je jednak način sastavljali, a što je na prethodnim gradilištima vidio i Krunoslav Niemčić. Nakon što su osiguranika odvezli u bolnicu, više se nije vraćao na gradilište do sutradan, kad je primijetio da je predmetna skela zamijenjena aluminijskom. Nije mu poznato tko u firmi je tada bio zadužen za zaštitu na radu.

Svjedok Slobodan Đurić na raspravi je iskazao da radi kao pomoćni radnik, dok je osiguranik brigadir koji vodi posao, određuje što će se i kako raditi. Drugi radnici su postavljali predmetnu skelu, ne i Đurić. S osiguranikom je izrađivao spuštenu strop, a kad je (Đurić) stao na dasku podnicu (premosnicu između dva H elementa) ista je pukla te je pao i leđima udario u beton, koja ozljeda je također prijavljena Zavodu. Navodi kako skela nije bila dobro montirana niti je bila osigurana, a mostovi su bili naslonjeni 5 cm, čega nije bio svjestan dok se penjao na skelu. Smatra da je daska pukla zato što je bila montirana atipično. Nije mu poznato da bi poslodavac ikada upozoravao osiguranika zbog postupanja protivno pravilima zaštite na radu.

Navedenoj izjavi svjedoka osiguranik prigovara u dijelu koji se odnosi na površinu kojom je daska bila oslonjena na konstrukciju, ustvrdivši da se nije radilo o 5 cm, već minimalno 20 cm, mjerio je. Svjedok Pejčić osporava navode ovog svjedoka o tome da Đurić nije skupa s njima slagao tu skelu.

U nastavku postupka, sukladno odredbi članka 127. Zakona, zatraženo je medicinsko vještačenje nadležnog liječničkog povjerenstva Regionalnog ureda Zavoda koje u svom nalazu, mišljenju i ocjeni, KLASA: 90/UP/I-502-03/21-02/296, URBROJ: 338-14-44-22-7 od 17. ožujka 2022. godine utvrđuje da se dijagnoza S80.0/ Kontuzija lijevog koljena i S82.0/ prijelom lijeve patele mogu uzročno-posljedično povezati s opisanim mehanizmom nastanka ozljede, pri čemu se ne nalazi predispozicije zdravstvenog stanja koja bi mogla biti od utjecaja na nastanak ozljede.

Temeljem tako provedenog postupka i pribavljenih dokaza, prvostupanjsko tijelo utvrdilo je da kod poslodavca nema jasno utvrđenog procesa rada u smislu da li se osiguranik trebao konzultirati s nadređenim Jelićem oko sastavljanja skele, da ni kod prethodnih korištenja iste skele nitko nije osiguranika upozoravao da ista nije sigurna za rad, da je predmetna skela nakon štetnog događaja zamijenjena aluminijskom, slijedom čega isto tijelo ne nalazi da bi osiguranik bio izričito odgovoran za nastanak ozljede u smislu skrivljenog, nesavjesnog ili neodgovornog načina rada, da je neposredni uzrok ozljede pucanje daske, pri čemu da je odgovornost poslodavca organizirati i provoditi zaštitu na radu neovisno o obvezama radnika iz istog područja, a što da nije učinio jer nitko od saslušanih zaposlenika ne zna tko je osoba zadužena za zaštitu na radu, da su ispunjeni medicinski uvjeti za priznavanjem dijagnoza S80.0 i S82.0 ozljedom na radu, slijedom čega je donijelo rješenje, KLASA: UP/I-502-03/21-02/296, URBROJ: 338-16-02-22-08 od 31. ožujka 2022. godine kojim se osiguraniku priznaju prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja osnovom ozljede na radu vezano za predmetni događaj.

Protiv navedenog prvostupanjskog rješenja poslodavac putem opunomoćenika pravodobno izjavljuje žalbu, kojoj prilaže novi dokaz - pisanu izjavu svjedoka Slobodana Đurića od 13. srpnja 2021. godine. U istoj svjedok navodi da je dana 12. srpnja 2021. godine koristeći skelu radio na izvlačenju visina za spuštenu strop. Skela je montirana po nalogu poslovođe Mije Benjaka na način da su oko radnog prostora 4 skele montirane poprečno, a između njih su stavljani „mostovi“ od podnica. Podnice

su predviđene za korištenje u kompletu skele, a ne samostalno. Ujedno su se „mostovi“ minimalno oslanjali na skelu (oko 5 cm) te nisu bili okačeni ni osigurani. Dok je prelazio preko jednog od njih, podnica je pukla te je pao zajedno s osiguranikom. Nije mu bila potrebna hitna medicinska pomoć, već se javio obiteljskom liječniku zbog bolova u donjem dijelu kralježnice.

Rješavajući povodom žalbe drugostupanjko tijelo, nakon razmatranja svih dokaza spisa, utvrđuje kako u prethodno provedenom postupku nije u cijelosti utvrđen pravni aspekt konkretnog slučaja, slijedom čega je rješenjem Direkcije Zavoda, KLASA: UP/II-502-03/22-01/343, URBROJ: 338-01-06-05-22-03 od 19. rujna 2022. godine žalba poslodavca usvojena, a pobijano prvostupanjko rješenje od 31. ožujka 2022. godine poništeno te je predmet vraćen na ponovni postupak u kojem je potrebno utvrditi sve činjenice oko samovoljne provedbe procesa rada i danog naloga za sastavljanje improvizirane skele bez H elemenata i bez aluminijskih podnica; o čemu će prvostupanjko tijelo saslušati Tihomira Kostića kao predstavnika poslodavca, a kojemu u prethodnom postupku nije dana mogućnost izjašnjavanja o spornim okolnostima sastavljanja skele. Po potrebi imaju se izvesti i drugi dokazi kako bi se u konačnici utvrdilo radi li se o skrivenom ponašanju osiguranika tijekom provedbe procesa rada, a u zavisnosti o utvrđenom kod donošenja novog rješenja uzet će se u obzir nalaz, mišljenje i ocjena liječničkog povjerenstva Direkcije Zavoda KLASA: UP/II-502-03/22-01/343, URBROJ: 338-01-06-05-22-02 od 13. lipnja 2022. godine prema kojem je isto tijelo suglasno s ocjenom liječničkog povjerenstva prvog stupnja od 17. ožujka 2022. godine glede medicinske osnovanosti zahtjeva.

Postupajući u ponovnom postupku prvostupanjko tijelo sazvalo je za dan 15. studenog 2022. godine usmenu raspravu na koju su uredno pozvani predstavnik poslodavca Tihomir Kostić te osiguranik.

Raspravi je umjesto Tihomira Kostić pristupio opunomoćenik, odvjetnik Petar Vukasović te tom prilikom na zapisnik (KLASA: UP/I-502-03/21-02/296, URBROJ: 338-16-02-22-11) iskazao da je osiguranik zaposlen u društvu EKOLOŠKI CENTAR d.o.o. na radnom mjestu KV Zidar, za koje poslove je osposobljen za rad na siguran način, uključujući rad na visini. Direktor Kostić nije prisustvovao izvođenju radova, a neposredno nadređeni osiguraniku (i ostalim građevinskim radnicima) je Goran Jelić kao rukovoditelj gradilišta. Naglašava da prema Zakonu o zaštiti na radu poslodavci s manje od 50 zaposlenih nisu u obvezi imati stručnjaka za zaštitu na radu. Osiguranik je prema hijerarhiji poslova i samostalno odlučuje koja će se radna oprema koristiti, a od ranije ima iskustva oko montaže skela. Poslodavac ne zapošljava radnika koji bi bio zadužen samo za sastavljanje skele. Nema saznanja da je itko od radnika koji su bili prisutni na predmetnom gradilištu osposobljen za sklapanje skele te smatra da to ni ne trebaju biti, obzirom da je osiguranik zidar i osposobljen za rad na visini, to se podrazumijeva da je sposoban montirati i skelu. Osiguranik se obavezno trebao konzultirati s Jelićem prije postavljanja skele, a ukoliko je Jelić bio odsutan s gradilišta, trebao je pričekati njegov povratak prije nego krene s radom, kako bi ovaj provjerio da li je skela ispravno postavljena. Umjesto toga, on je po vlastitoj odluci skelu montirao protivno pravilima struke, tako što mostovi nisu bili dovoljno oslonjeni i zato je platforma pukla između 2 stupa, što je za posljedicu imalo pucanje daske i pada radnika. Iako je imao na raspolaganju sve potrebne elemente, osiguranik nije ugradio sve H elemente. Inspektorat je odmah obaviješten o ozljedi, ali budući nije bila teža odnosno nije zahtijevala hospitalizaciju, nisu izašli na očevid. Negira da bi skela s koje su radnici pali nakon događaja bila razmontirana.

Na izneseno, osiguranik se na raspravi očitovao kako im je tog jutra Jelić rekao neka sastave skelu, nakon čega je cijelo vrijeme (Jelić) bio na gradilištu, telefonirao, ulazio-izlazio te je vidio osiguranika i ostale radnike (neki su s Kosova, ne zna im imena) kako slažu skelu. Jelić mu nije direktno rekao „Benjak, ti si zadužen za skelu“, već su je svi zajedno sklapali, pri čemu se osiguranik nije osjećao kao osoba isključivo zadužena za taj posao i u tom smislu nije postupao samovoljno. Sastavili su skelu kako su mogli, tako je napravljena da ide od jednog do drugog H elementa i nema mogućnosti izvlačenja daske. Iskoristio je sve H elemente koji su bili u skladištu. Smatrao ju je sigurnom, inače se ne bi popeo na nju, a do pada je došlo zbog pucanja daske na kojoj je osiguranik stajao i to u trenutku kad je na nju zakoračio Đurić. Tijekom montaže nije primijetio da je daska oštećena, ali ističe da su i drugi nosili daske pa ne zna tko je postavio baš tu, također nije mu poznata nosivost iste. Predmetnu skelu koristili su prethodno desetak puta, a sklapali su je kako su znali, budući da nitko nije osposobljen da kaže je li to ispravno. Skela je bila osigurana pomoću kosnika.

Na traženje prvostupanjskog tijela žalitelj naknadno u spis dostavlja slijedeću dokumentaciju: za građevinsku skelu tipa RAM 2, proizvođača NOVA-TECH Poljska - važeću Izjavu o sukladnosti uvozne opreme br. 17-DD-0143 od 22.02.2017. godine sa propisanim standardima (EEN 12810-1, 12811, 10204, CEE 97/23), izdana po EUROSTANDARD d.o.o., Zagreb; te za osiguranika – potpisani Karton evidencije o zaduženoj osobnoj zaštitnoj opremi od 02.10.2020. godine, Zapisnik o ocjeni osposobljavanja za rad na siguran način za poslove zidara i rad na visini, br. 009-ZOS-108/20 (teorijska

i praktična provjera znanja i vještina provedena dana 02.10.2020. odnosno 09.10.2020. god. po direktoru Tihomiru Kostiću i stručnjaku zaštite na radu iz društva POLUS d.o.o., Vukovar), Ugovor na neodređeno vrijeme sklopljen između žalitelja i osiguranika 01.10.2020. godine za obavljanje građevinskih poslova iz 3. grupe poslova Tarifnih stavova - KV Zidar te Potvrda žalitelja od 31.05.2022. godine o poslovima koje je osiguranik obavljao u sklopu radnog mjesta Zidar: zidanje, slaganje opeke i blokova, spajanje istih žbukom te ostali zidarski poslovi na gradilištu. Ujedno dostavlja radnu dokumentaciju i za radnike Ferati Kushtrim, Mladen Pejčić i Slobodan Đurić.

Razmatrajući sadržaj iznesenih dokaza i cjelokupno stanje spisa, prvostupanjsko tijelo ocijenilo je da je do ozljeđivanja osiguranika došlo u obavljanju poslova temeljem kojih je zdravstveno osiguran osnovom ozljede na radu, uzrok kojemu je pad radnika sa skele uslijed puknuća drvene podnice, a za što da nije odgovoran ozljeđeni radnik u smislu odredbe članka 67. točka 1. Zakona, obzirom da poslodavac nije imao jasno razrađenu organizaciju rada na predmetnom gradilištu (iz dokaza spisa da nije razvidno koji od zaposlenika je bio zadužen za posao sklapanja skele), dok je s medicinskog aspekta utvrđeno da ne postoje prepreke priznavanju dg. S80.0 i S82.0 ozljedom na radu, slijedom čega je donijelo sada pobijano rješenje.

Prema službenim podacima evidencije osiguranih osoba Zavoda žalitelj je bio obvezno zdravstveno osiguran kao osoba u radnom odnosu kod poslodavca EKOLOŠKI CENTAR d.o.o. u razdoblju od 05.10.2020. do 25.05.2022. godine, te je bio privremeno nesposoban za rad po dijagnozi S82.0/ Prijelom ivera (patele) u razdoblju od 12.07.2021. do 31.03.2022. godine.

U provedbi drugostupajskog postupka, zaključkom od 28. rujna 2023. godine žalitelj je pozvan pojasniti na koji način je osiguranik određen za brigadira te koje su odgovornosti vezane za tu radnu poziciju u smislu sistematizacije radnih mjesta, uz dostavu dokaza da je osiguranik primio pisane upute za sastavljanje skele tipa RAM 2, proizvođača NOVA-TECH Poljska, a koje se navode u atestu iste radne opreme, kao i izvod iz Procjene rizika za radno mjesto osiguranika te uvjerenje o njegovoj zdravstvenoj sposobnosti.

Podneskom od 24. listopada 2023. godine žalitelj se očitovao kako, sukladno Zakonu o zaštiti na radu, nije bio dužan dati osiguraniku primjerak pisanih uputa za sastavljanje predmetne skele, jer se ne radi o radnom stroju niti uređaju, već o pomoćnom sredstvu, stoga ih radniku nije ni mogao dostaviti. Ujedno da je općepoznata praksa, naročito kod poslodavaca s malim brojem zaposlenika, da radnici sami postavljaju skelu, a naročito s obzirom da je osiguranik kao iskusan zidar već ranije istu montirao pa mu je proces bio dobro poznat. U skladu s uobičajenom praksom, osiguranik je temeljem međusobnog dogovora samih radnika određen za brigadira/poslovođu da kao najstariji i s najviše radnog iskustva u toj grupi preuzme vodeću ulogu u smislu organizacije rada na gradilištu.

Tome je priloženo uvjerenje o zdravstvenoj sposobnosti osiguranika br. 2599-2020-RA2 od 02.10.2020. godine izdano po Ordinaciji medicine rada Đuro Ambrušić, dr.med. te Procjena rizika RN 298-051/2019 od svibnja 2019. godine izrađeno po društvu POLUS d.o.o., Vukovar, zajedno sa Revizijom istog dokumenta RN 298-064/2019 od srpnja 2019. godine.

Analizirajući dokaze spisa, ovo tijelo utvrđuje kako su u konkretnom slučaju s pravne i medicinske strane ispunjeni uvjeti iz odredbe članka 66. točka 1. Zakona za priznavanjem ozljede koju je osiguranik zadobio dana 12. srpnja 2021. godine ozljedom na radu, pri čemu negativne pretpostavke propisane člankom 67. Zakona na strani osiguranika nisu ostvarene.

Naime, iz cjelokupne dokumentacije spisa nesporno proizlazi kako je osiguranik predmetnog dana pretrpio ozljedu lijeve noge prilikom obavljanja poslova na izvlačenju visina za spuštenu strop uslijed pada sa skele visoke oko 2 m. Sporno među strankama je pitanje odgovornosti za predmetni pad, a vezano za ispravnost postupanja osiguranika prilikom montaže skele.

Prema iskazivanju ozljeđenog radnika na raspravi 11. ožujka 2022. i 15. studenog 2022. godine, radni nalog za slaganje skele dao je Goran Jelić, koji je na predmetnom gradilištu obnašao funkciju voditelja projekta i u tom je svojstvu bio neposredno nadređen osiguraniku, koji je pak odlukom samih radnika na tom gradilištu postavljen za brigadira – vođu grupe. U tom se smislu ne može reći da je osiguranik skelu odlučio montirati samoinicijativno, kako to žalitelj pogrešno navodi.

Nadalje, iz dostavljenog ugovora o radu razvidno je da je osiguranik kod žalitelja bio zaposlen na radnom mjestu Zidara, koje je Procjenom rizika svrstano u poslove s posebnim uvjetima rada prema članku 3. točka 1. (rukovanje mehaniziranim strojevima i uređajima), 16. (teško fizičko naprezanje), 17. (rad na visini većoj od 3 m) i 18. (rad u nepovoljnoj mikroklimi) Pravilnika o poslovima s posebnim uvjetima rada (Narodne novine, br. 5/84), a uključuje obavljanje građevinskih poslova, izradu i ugradnju stolarije na objektima, zidarske poslove (zidanje, žbukanje i sl.) te rad na visini. Za isto radno mjesto, odnosno za poslove zidara i rad na visini osiguranik je u listopadu 2020. godine osposobljen za rad na siguran način (Zapisnik br. 009-ZOS-108/20, izdan po društvu ovlaštenom za poslove zaštite na radu

POLUS d.o.o., Vukovar), te mu je po specijalistu medicine rada utvrđena zdravstvena sposobnost za poslove s posebnim uvjetima rada iz čl. 3. t. 1., 16., 17., 18., 19. i 20. Pravilnika o poslovima s posebnim uvjetima rada.

Radnici s kojima je predmetnog dana radio (Kushtrim Ferati, Mladen Pejčić i Slobodan Đurić) suglasno su iskazali da je skela montirana „prema nalogu poslovođe Benjaka“, za kojeg žalitelj navodi je kao brigadir imao vodeću ulogu u smislu organizacije rada na gradilištu, no da je skelu montirao protivno pravilima struke i zaštite na radu te bez konzultiranja s nadređenim Goranom Jelićem. Navedene tvrdnje žalitelja glede odgovornosti osiguranika za ispravnost skele ovo tijelo drži međusobno proturječnima i usmjerenima isključivo na izbjegavanje vlastite odgovornosti (poslodavca) za štetni događaj.

Nejasno je u kojem smislu bi se i iz kojih razloga osiguranik, ukoliko je doista na poziciji brigadira bio, kako to žalitelj tvrdi - glavni za organizaciju rada, morao konzultirati s nadređenom osobom oko uobičajene radne operacije kakva je montaža skele, naročito ako je, ponovo prema navodima žalitelja, riječ o vrlo iskusnom radniku koji je prethodno u više navrata izvršio isti radni zadatak (bez štetnih posljedica). U tom smislu, prvostupanjsko tijelo ispravno je utvrdilo kako na predmetnom gradilištu poslodavac nije imao razrađenu organizaciju rada iz koje bi bilo vidljivo koji od zaposlenika je odgovoran za točno koji dio obavljanih poslova.

Naime, posao podizanja skele predstavlja zasebnu vrstu građevinsko-montažnih poslova iz članka 3. stavka 1. točke 11. Pravilnika o poslovima s posebnim uvjetima rada, za obavljanje kojih su točkom 11. Priloga navedenog Pravilnika predviđeni slijedeći poseban uvjeti: 1. dobna granica radnika od 18 godina, 2. stručna sposobnost radnika u vidu stručne spreme odgovarajućeg stupnja obrazovanja za struku u kojoj se stječu znanja, vještine, navike i radne sposobnosti za obavljanje istih poslova, te 3. specifični zahtjevi glede radnikovog zdravstvenog stanja. Iz dostavljene dokumentacije za osiguranika vidljivo je kako isti nije osposobljen za rad na siguran način niti je posjedovao zdravstveno uvjerenje za obavljanje poslova na podizanju skele, obzirom da niti ugovorom o radu niti procjenom rizika poslodavac nije za njegovo radno mjesto zidara predvidio navedene poslove.

Pravno gledano, žaliteljevo rezoniranje da bi sastavljanje skele prema općepoznatoj praksi kod malih poslodavca bilo sastavni dio poslova zidara jer da isti zbog naravi posla nužno radi na visini, posve je pogrešno i neosnovano. Sukladno odredbi članka 19. stavak 1. Zakona o zaštiti na radu, svaki poslodavac, neovisno o broju zaposlenika, odgovoran je za organizaciju i provođenje zaštite na radu radnika u svim dijelovima organizacije rada i u svim radnim postupcima, dok je iz izloženog razvidno da je u konkretnom slučaju žalitelj imao protupravnu praksu povjeravanja poslova (sastavljanja skele) nekvalificiranim radnicima.

Sastavljanje skele i korištenje iste kao podloge s koje se obavlja zidarski posao na visini, s aspekta zaštite na radu, dvije su zasebne kategorije koje žalitelj očigledno ne razlikuje. Nije bez razloga točkom 11. članka 3. Pravilnika posao montaže skele izdvojen kao posebna skupina poslova za obavljanje kojih se traži da radnik koji je raspoređen na te poslove ispunjava dodatni posebni uvjet stručne osposobljenosti. Stručna sprema odgovarajućeg stupnja obrazovanja (diploma) jamči da osoba ima znanja, vještine, navike i radne sposobnosti nužne za obavljanje tih zahtjevnih poslova na ispravan način, sukladno pravilima struke, dok njena osposobljenost za rad na siguran način osigurava da će iste poslove znati obavljati i na siguran način, izbjegavajući rizike, kako po vlastitu tako i po sigurnost drugih radnika koji koriste istu radnu platformu.

Osim što nije osiguranika osposobio za rad na siguran način za navedene poslove, žalitelj ga prema vlastitom priznanju nije ni upoznao s uputama za sastavljanje predmetne radne opreme. Prema kazivanju osiguranika i svjedoka Mladena Pejčića skelu su slagali prema svojim, a ne prema „pravim pravilima“, onako kako su znali, budući da nitko od prisutnih radnika nije bio stručno osposobljen za isti posao niti ih je na gradilištu prisutan Goran Jelić kao nadređeni upozorio da rade pogrešno.

S tim u svezi, neosnovana je tvrdnja žalitelja da radniku nije bio dužan dati pisane upute za montažu skele, jer da ona nije radni stroj/uređaj. Prema Pravilniku o zaštiti na radu pri uporabi radne opreme (Narodne novine, br. 17/18), Prilog II., poglavlje 4.3. „Posebne odredbe o uporabi radnih skela“ u točki 4.3.6. jasno stoji da se radne skele smiju sastaviti, rastaviti ili bitno preinčiti samo uz nadzor stručne osobe, a te radove mogu obavljati samo radnici koji su prošli odgovarajuće i posebno stručno osposobljavanje prije svega na području posebnih rizika u skladu s člankom 9. ovoga Pravilnika, a točnije vezano uz: a) razumijevanje plana sastavljanja, rastavljanja i preinake dotične skele, b) sigurnost tijekom sastavljanja, rastavljanja ili preinake dotične skele, c) mjere za sprečavanje rizika od pada radnika ili predmeta, d) mjere zaštite u slučaju promjenjivih vremenskih uvjeta koji bi mogli negativno utjecati na sigurnost dotične skele, e) dozvoljeno opterećenje i f) sve druge rizike koji mogu biti posljedica navedenog sastavljanja, rastavljanja ili preinake. Osoba određena za nadzor i radnici koji

izvode radove moraju imati na raspolaganju plan sastavljanja i rastavljanja iz točke 4.3.2. o Priloga, uključujući sve upute koje isti može sadržavati. Prema članku 6. navedenog Pravilnika odgovornost je poslodavca da stručna osoba pregleda radnu opremu nakon postavljanja i prije prve uporabe, ako sigurnost te opreme ovisi o instaliranju i nakon montaže na drugo mjesto ili lokaciju, u skladu s propisima zaštite na radu, posebnim propisima i uputama proizvođača odnosno pravilima struke da se osigura pouzdan i ispravan rad, te da za radnu opremu osigura povremene i posebne preglede.

Ujedno se ukazuje i na relevantne odredbe Pravilnika o zaštiti na radu na privremenim gradilištima (Narodne novine, br. 48/18), Odjeljka II. Vanjska mjesta rada na gradilištu, poglavlja 6. Skele i ljestve, kojim je određeno da sve skele moraju biti projektirane, ispravno postavljene i održavane radi sprječavanja njihovog urušavanja, prevrtanja ili pomicanja, a provjeru ispravnosti skela mora obavljati odgovorna stručna osoba i to prije uporabe, u redovitim intervalima te nakon svake promjene, nakon dužeg vremena u kojem se skela nije koristila, izlaganja lošim vremenskim utjecajima ili seizmičkim podrhtavanjima ili bilo kojim drugim okolnostima koje mogu ugroziti čvrstoću ili stabilnost skele.

Iz stanja spisa nesporno proizlazi da osiguranik po svojoj stručnoj spremi i osposobljenosti nije ta stručna osoba koja bi u smislu citiranih propisa, kao brigadir, bila odgovorna za nadzor i provjeru ispravnosti skele, stoga se ne može urušavanje konstrukcije radne platforme pripisati njegovom skrivljenom, odnosno nesavjesnom i neodgovornom postupanju u obavljanju poslova u smislu odredbe članka 67. točka 1. Zakona. Pored takvog činjeničnog stanja, utvrđivanje da li je skela sastavljena na ispravan način (sa svim H elementima i pravilno oslonjenim podnicama) nije od značaja, jer se ni u kom slučaju za isti propust ne bi moglo teretiti osiguranika. Osobi kojoj je povjeren određeni radni zadatak nije opravdano predbacivati da je isti zadatak izvršila bez primjene dužne pažnje, protivno pravilima zaštite na radu, pravilima struke i pisanim uputama poslodavca, u smislu odredbe članka 68. stavak 2. Zakona o zaštiti na radu, ukoliko ju poslodavac prethodno nije osposobio za predmetne zadatke, dao joj radne upute odnosno provjerio posjeduje li osoba nužne stručne kvalifikacije za taj zadatak. Odgovornost za nastalu štetu u takvom je slučaju isključivo na poslodavcu.

Iz istog razloga nisu od značaja ni odluke Vrhovnog suda RH na koje se žalitelj poziva, budući da ti slučajevi počivaju na činjenici da je poslodavac prethodno uredno obučio radnika za rad na siguran način za njegove poslove te da je poduzeo sve propisane zaštitne i sigurnosne mjere da izbjegne ili otkloni štetne posljedice, a što ovdje evidentno nije slučaj.

Iako nije odlučno, nalazi se potrebnim napomenuti kako iz suglasnih izjava svjedoka Đurića, Pejčića i osiguranika proizlazi da je do pada radnika došlo zbog pucanja drvene podnice koja je služila kao „most“ između dva dijela skele. Vjerojatnim i logičnim čini se da je podnica pukla ili zbog preopterećenosti (pukla je u trenutku kad je na nju stao još jedan radnik) ili zbog dotrajalosti. Prema odredbi članka 41. Zakona o zaštiti na radu odgovornost je poslodavca da vodi brigu o ispravnosti radne opreme te da dotrajale, stare elemente zamijeni novima, ispravnima. S tim u svezi ne cijeni se vjerodostojnim iskaz svjedoka Slobodana Đurića u dijelu u kojem isti navodi da je daska pukla jer je bila krivo postavljena, oslonjena tek 5 cm na konstrukciju. To stoga što nije razvidno na koji način bi svjedok, koji je također ozlijeđen u istom događaju, utvrdio tu činjenicu, kada osiguranik navodi da je mjerenjem provjerio da je podnica oslonjena za 20 cm. Ujedno, da je uzrok padu doista neispravno postavljena, neučvršćena i neosigurana drvena podnica, za očekivati bi bilo da se ista izmakne i sklizne s konstrukcije na koju je položena, a ne da pukne.

Glede žalbenih navoda o procesnim povredama prvostupanjskog tijela prilikom sastavljanja zapisnika o usmenoj raspravi od 15. studenog 2022. godine, isti se ne cijene osnovanima. Ukoliko je punomoćnik žalitelja, koji je raspravi nazočio i iskazivao umjesto uredno pozvanog direktora Tihomira Kostića, imao primjedbe na zapisnik trebao je umjesto potpisivanja istog zatražiti da se iste unesu u zapisnik. Ujedno nema prepreke za korištenjem izjava svjedoka prikupljenih u prethodno vođenom postupku kao valjanih dokaza, budući da je drugostupanjskom odlukom od 19. rujna 2022. godine predmet vraćen prvostupanjskom tijelu radi dopunjavanja dokaznog postupka odnosno dodatnog ispitivanja spornih činjenica, a ponajviše radi omogućavanja predstavniku poslodavca da se izjasni na sporne okolnosti.

Slijedom iznesenog, ne nalazi se osnove za usvajanje žalbe, dok je pobijana prvostupanjska odluka utemeljena na potpuno i pravilno utvrđenom činjeničnom stanju i uz pravilnu primjenu materijalnog prava, stoga je primjenom odredbe članka 116. Zakona o općem upravnom postupku ("Narodne novine", broj 47/09. i 110/21.) valjalo riješiti kao u izreci.

Uputa o pravnom lijeku:

Sukladno odredbi članka 124. stavka 2. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju protiv ovog rješenja može se pokrenuti upravni spor. Upravni spor pokreće se predajom tužbe nadležnom Upravnom sudom u Osijeku u roku od 30 dana od dana primitka rješenja, neposredno u pisanom obliku, usmeno na zapisnik ili se šalje poštom, odnosno dostavlja u elektroničkom obliku putem informacijskog sustava.

Koordinator za pravne poslove

Petra Vuković, dipl.iur.

Rukovoditeljica Službe za poslove upravnog postupka

Maja Brlek, mag.iur.

DOSTAVITI:

1. Za poslodavca: Odvjetnik Petar Vukasović, Županijska 3, 31000 Osijek
2. Osiguranik: Mijo Benjak, Vladimira Nazora 49, 32221 Marinci
3. Ordinacija opće medicine, dr.med. Ela Vujić Marković, Dr. Franje Tuđmana 2, 32221 Nuštar
4. Ordinacija medicine rada, dr.med. Đuro Ambrušić, Kralja Zvonimira 53, 32100 Vinkovci
5. Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje, Regionalni ured Osijek, Područna služba Vinkovci
6. Pismohrana